

Renkums Beekdal *natuurlijk beter!*

Niets staat Beekdal nog in de weg

Als alles volgens plan verloopt is het bedrijventerrein Beukenlaan in Renkum over vijf jaar veranderd in een natuurgebied. De gebouwen die er nu staan zijn dan gesloopt, de grond is gesaneerd en het gebied is heringericht. Dieren, planten en mensen hebben er dan weer volop de ruimte.

Dit toekomstbeeld van het Renkums Beekdal wordt werkelijkheid doordat twee ministeries, de gemeente en provincie de krachten hebben gebundeld en samen 36 miljoen euro willen besteden aan deze opmerkelijke metamorfose. Voordat het zover is moet er nog heel wat werk worden verricht maar intussen is de eerste aankoop al een feit, namelijk de gebouwen en de grond van Vredestein, het grootste bedrijf op dit twaalf hectare tellende terrein. Onderhandelingen met de andere achttien ondernemers, over de aankoop van hun bedrijf, variërend van een bouwmarkt tot een teakhandel en een transportbedrijf, zijn in volle gang. Ze hebben zich allemaal bereid verklaard te zullen vertrekken, Het is de bedoeling dat ze op een andere plek verder gaan. Eind volgend jaar moet alles aangekocht zijn. Nog een jaar later zullen de gebouwen gesloopt zijn en kan de sanering beginnen. Eind 2008 zal het Beekdal ingericht zijn als ecologische verbindingzone. Dieren kun-

nen dan weer van de droge Veluwe naar de natte Uiterwaarden trekken en van daaruit de Utrechtse Heuvelrug bereiken op zoek naar soortgenoten. Nu vormt het bedrijventerrein nog een barrière.

Over vijf jaar hebben dieren, planten en mensen weer volop de ruimte

Het project Beekdal staat niet op zichzelf maar maakt deel uit van het plan Veluwe2010, waarmee overheden de versnippering van de natuur willen tegengaan en het wild meer de ruimte willen geven.

Eindverantwoordelijke voor het hele plan is de provincie Gelderland, die samen met de gemeente en ministeries van VROM en LNV het project vormgeeft. In de toekomst wordt Staatsbosbeheer eigenaar en beheerder van het Beekdal.

Momenteel buigt de Dienst Landelijk Gebied, die de uitvoering van het plan voor zijn rekening neemt, zich over de herinrichting van het gebied. Een klankbordgroep van inwoners praat mee over keuzes en mogelijkheden. ■

'We hebben de natuur nodig'

Wethouder Natuur- en Leefomgeving Theo Beneder woont zelf in Renkum en wandelt graag in de omgeving van het Renkums Beekdal. Hij is enthousiast over de vorderingen van het project om het bedrijventerrein Beukenlaan te ontmantelen. 'Het is mooi dat verstening nu eens een keer moet wijken voor natuur.'

Wethouder Theo Beneder

Het water dat vanaf de Veluwe naar de Rijn wil stromen, komt door het beekdal. 'Het is logisch dat daar in het verleden een bedrijventerrein ontstond. Het water werd gebruikt voor het opwekken van energie en voor het spoelen van papier', blikt Beneder terug. De vestiging van Van Gelders Papier sloot alweer enige tijd geleden de deuren. Andere ondernemingen kwamen ervoor in de plaats. Maar ze zullen over een paar jaar allemaal verdwenen zijn.

Uniek in Europa

Het ontmantelen van een bedrijventerrein ten behoeve van natuur is uniek. Niet alleen voor Nederland. 'Het is zelfs een primeur voor Europa', zegt de wethouder. Dat het van de grond kwam is volgens hem door een gelukkige samenloop van omstandigheden. 'De gemeente Renkum wilde het terrein aanvankelijk opknappen. Bij de uitvoering van de werkzaamheden troffen we asbest aan. Daarop werd het werken enige tijd stilgelegd.' Op datzelfde moment speelde de discussie over de ecologische hoofdstructuur. Een verbinding tussen de droge Veluwe en de natte Uiterwaarden moest een vrijere trek van dieren en een bijzondere ontwikkeling van de natuur mogelijk ma-

ken. Er kwam een onderzoek dat uiteindelijk leidde tot het spectaculaire plan om het bedrijventerrein op te heffen. 'Als de werkzaamheden door waren gegaan, was dit project nooit van de grond gekomen', aldus Beneder. De aanwezigheid van asbest had daarmee voor een keer gunstige gevolgen voor de natuur.

Sluiting van Vredestein was een domper

Bedrijfsverplaatsing

Bijzonder was, vindt de wethouder, dat veel partijen bij het project betrokken raakten. Niet alleen de gemeente Renkum en de provincie Gelderland, maar ook de ministeries LNV en VROM. En het ministerie van Economische Zaken ging onderhandelen met het grootste bedrijf dat moest wijken: Vredestein. Aanvankelijk was het de bedoeling dat deze onderneming met 105 werknemers naar een andere locatie ging. Maar uiteindelijk bleek de bedrijfseconomische situatie slecht en besloot Vredestein de deuren te sluiten. 'Een flinke domper op dit mooie project' zegt Beneder

Asbest had gunstige gevolgen voor natuur

'we hadden natuurlijk veel liever gezien dat Vredestein elders in de regio haar activiteiten had voortgezet'. De Dienst Landelijk Gebied, van het ministerie van LNV, is momenteel in onderhandeling met de overige bedrijven. Hier zijn ongeveer 150 mensen werkzaam. De ondernemers gaan naar een andere plek in de omgeving. 'Het zoeken is maatwerk', aldus de wethouder. 'Maar het is te doen.' De ondernemers zijn blij dat de kogel door de kerk is. 'Ze weten nu wat er gaat gebeuren. Tot nu toe zaten ze daar, niet wetend wat de toekomst zou brengen. Nu kunnen ze verder.'

Nieuwe kansen

De ontwikkeling tot natuurgebied biedt veel nieuwe mogelijkheden voor recreatie en toerisme benadrukt Beneder. 'Mensen hebben steeds meer vrije tijd, ze willen graag in de natuur vertoeven.' Cultuurtoerisme biedt kansen, denkt hij. Landgoed Quadenoord ligt op een steenworp afstand, de monumentale boerderij Everwijnsgoed trekt mensen. En niet al te ver zijn het Kröller Müllermuseum op de Hoge Veluwe en de musea in Arnhem. In het verleden bestond hier de Oosterbeekse School, schilders uit het hele land trokken naar de gemeente vanwege de mooie natuur. Ook dat kan weer een impuls krijgen, denkt Beneder. In het voorjaar komt er een conferentie. Toeristische ondernemers en vertegenwoordigers van natuurorganisaties kunnen daar brainstormen over de mogelijkheden.

Het Beekdal is uniek in Europa

Wonen in het groen

Omwonenden kijken over een paar jaar niet meer op bedrijven, maar op groen. Het zal gedaan zijn met stankoverlast van Vredestein en het lawaai van vrachtwagens en leveranciers die door de wijken rijden.

'De sloop brengt natuurlijk wel enige overlast met zich mee', zegt Beneder. Hij benadrukt dat een gebouw zal worden ontmanteld, zo gauw het vrijkomt. 'Bewoners hoeven niet tegen de lege panden aan te kijken.'

Na de sloop zullen eventuele vervuilde plekken worden gesaneerd. Ook wordt er flink wat zand afgegraven. Eind 2008 zal het bedrijventerrein natuurgebied zijn.

Bij de herinrichting worden mensen uit de buurt actief betrokken. 'Dit voor-

jaar gaan we een klankbordgroep vormen met bewoners en natuurorganisaties. Zij hebben veel ideeën', aldus Beneder. Op dit moment buigen deskundigen op het gebied van bijvoorbeeld water zich alvast over de mogelijkheden.

*Klankbordgroep
praat mee over
herinrichting*

Barrières

De doorgang van het Renkums Beekdal voor dieren van de Veluwe is uiteindelijk niet voldoende. Een stuk verderop

stuiten ze op de N225, de Utrechtseweg. 'Er wordt gedacht aan een ecoduct aan het begin van de helling van de Wageningse Berg', vertelt Beneder. Maar ook de A12 en het spoor Arnhem-Utrecht vormen barrières. De omvorming van het bedrijventerrein moet worden gezien als de start van een reeks projecten die nog moet worden uitgevoerd, vindt de wethouder. Het enthousiasme voor het Renkums Beekdal helpt daarbij. 'Hierdoor zijn partijen sneller geneigd ook andere projecten uit te voeren.'

Met de ontmanteling van het bedrijventerrein is flink veel geld gemoeid. 'Het is het waard', vindt de wethouder. 'We kunnen niet zonder natuur. Natuur is bepalend voor de kwaliteit van ons leven'. ■

Meepraten over de inrichting

Een van eerste stappen die genomen wordt om van het beekdal weer natuur te maken, is het opstellen van een inrichtingsplan. Dit plan zal een beeld geven hoe het terrein er in de toekomst uit gaat zien. Ook geeft het aan wat de samenhang met ontwikkelingen in de nabije omgeving moet zijn.

Voor het opstellen van dit inrichtingsplan is er een projectteam samengesteld, daarin zitten Staatsbosbeheer, het Waterschap Vallei en Eem, de gemeente Renkum en de Dienst Landelijk Gebied (DLG) die het proces begeleidt. Ook wordt overlegd met Oranje Nassau's Oord. Om tot een goed plan te komen dat ook wordt gedragen door de streek, is er een klankbordgroep samengesteld. De klankbordgroep bestaat uit de belangenorganisaties Vijf Dorpen in 't Groen, het Dorpsplatform Renkum, het IVN/Werkgroep Beken- en Sprengen en enkele buurtbewoners. De inrichtingsideeën van het projectteam worden voorgelegd aan de klankbordgroep en de leden kunnen ook zelf ideeën aandragen. Omdat in de klankbordgroep veel gebiedskennis aanwezig is en deze mensen het Renkums beekdal een warm hart toedragen zal hun inbreng een waardevolle aanvulling zijn. De reacties van de klankbordgroep zijn voor het projectteam een belangrijke "spiegel", de geluiden uit de streek geven aan of het plan zich in de goede richting ontwikkelt.

Naast het discussiëren over de toekomstige inrichting van het Renkums Beekdal, zal er in de klankbordgroep ook informatie uitgewisseld worden

over de andere activiteiten rondom het bedrijventerrein Beukenlaan, zoals sloop en sanering. ■

'Dit is een mooie kans voor ons'

Warrie Frentz van Frentz Transport BV zit met zijn kantoor al op het bedrijventerrein in Heteren. Maar een groot deel van zijn onderneming is nog gevestigd op de Beukenlaan in Renkum. De onderhandelingen over de verkoop zijn in volle gang. Hij betreurt het niet uit Renkum te vertrekken, integendeel. 'Dit is een mooie kans voor ons.'

'Eigenlijk ben ik wel blij met de ontwikkelingen'

Een loods van Frentz op de Beukenlaan die al leeg is, wordt nu gesloopt. In andere gebouwen is volop bedrijvigheid. Vrachtwagens rijden nu nog af en aan. Warrie Frentz weet niet precies wat hij gaat doen in de toekomst. Gaat hij verder in Heteren? Of misschien in Oosterhout? Trekt hij in bestaande gebouwen of wordt het nieuwbouw? 'Het blijft onzeker tot het laatste moment', zegt hij.

Frentz zit sinds 1989 op de Beukenlaan. 'Eigenlijk is het niks, een industrieter-

Industrieterrein Beukenlaan in Renkum

rein zo dichtbij de bebouwde kom', vindt hij. Omwonenden hebben last van de vrachtwagens die naar en van zijn bedrijf komen. De infrastructuur is ook niet optimaal, de toegangswegen zijn hem te smal. Daar komt nog bij dat hij destijds in oude gebouwen is getrokken. 'En een oud pand krijg je nooit goed. Dus eigenlijk ben ik wel blij met de ontwikkelingen', zegt hij. Hij voelt geen binding met Renkum.

Verheugd dat de grond waar nu nog zijn bedrijf op staat straks aan de natuur wordt teruggegeven, toont hij zich ook niet. 'Ik ben wel voor natuur', zegt hij. 'Maar het kost wel erg veel geld allemaal.'

Zijn 45 werknemers maakt het ook niet uit om te verhuizen, weet hij. Een wandelingetje tijdens de lunch was er toch al niet bij, dus de mooie omgeving zullen ze niet missen. ■

Colofon

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de Stuurgroep Renkums Beekdal waarin vertegenwoordigd zijn:

- Ministerie van Land, Natuur en Voedselvoorziening
- Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
- Gemeente Renkum
- Provincie Gelderland

Secretariaat:

Provincie Gelderland,
Afdeling Landelijk Gebied,
Postbus 9090,
6800 GX Arnhem
Telefoon: 026-3599505
E-mail: h.boersma@prv.gelderland.nl

Tekst:

M. Bloeme, K. van der Velden,
M. Boomsluiters en E. Willink

Grafisch ontwerp:

Kees de Bruijn

Foto's:

R. Schaafsma, Karel Mol en
Koos Dansen (Het Geldersch Landschap)
april 2004

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

provincie
GELDERLAND